

**FÆLLES STANDARD
FOR GRUNDFORLØBSPRØVEN**

**UDDANNELSEN TIL
SOCIAL OG SUNDHEDSHJÆLPER**

REVIDERET OKTOBER 2019

Indledning

I medfør af ændringerne til Bekendtgørelse om erhvervsuddannelser - hovedbekendtgørelsen - i april 2016 (nugældende BEK nr. 570 af 07/05/2019, § 25, stk. 6 og stk. 7) og efter aftale med det faglige udvalg PASS har Danske SOSU-skoler på vegne af skoler, der udbyder grundforløb til social- og sundhedshjælperuddannelsen, til social- og sundhedsassistentuddannelsen og til den pædagogiske assistentuddannelse nedsat en arbejdsgruppe, der har udarbejdet et forslag til fælles standarder for indhold og niveau i grundforløbsprøven for de enkelte fag.

Det oprindelige forslag til fælles standarder blev godkendt i det faglige udvalg PASS i 2017. Foreningen har efterfølgende taget skridt til at afholde en temadag i marts 2017, hvor standarderne blev præsenteret for samtlige skoler. Herudover afholdt foreningen en temadag i marts 2018, hvor repræsentanter for skolerne, det faglige udvalg, Undervisningsministeriet/STUK og LUU evaluerede den foreløbige implementering af standarderne. I foråret 2019 evaluerede PASS prøverne på grundlag af en analyse af indsendte prøvematerialer og forlæg. I september 2019 præsenterede PASS sine observationer og ønsker til ændringer for skolerne. Behovet for ændringer drøftedes af skolerne på en temadag ultimo september 2019. Nærværende revision af standarderne er den første del af opfølgningen på denne evalueringsproces.

Den enkelte skole udarbejder - i samarbejde med det lokale uddannelsesudvalg (LUU) - egne retningslinjer for indholdet i grundforløbsprøverne inden for rammerne af de fælles standarder.

Tre kriterier som afsæt for udvikling af en fælles standard

Udviklingen og beskrivelsen af fælles standarder for grundforløbsprøverne har taget afsæt i tre kriterier:

- Et fokus på indhold og niveau i grundforløbsprøverne, der skal sikre landsdækkende kvalitet i forhold til arbejdsgiver.
- Et fokus på grundforløbsprøverne som afsæt for vejledning af eleven med henblik på videre uddannelse, så eleven kan blive så dygtig som muligt.
- Et fokus på elementer i grundforløbsprøverne, der omfatter en grundlæggende faglig viden, en demonstration af et praksiseksempel samt en refleksion over teori og praksiseksempel.

Fælles standard for grundforløbsprøven i uddannelsen til social og sundhedshjælper

Med udgangspunkt i ovenstående kriterier er der udarbejdet en revideret standard for indhold og niveau i grundforløbsprøven for uddannelsen til social- og sundhedshjælper, som fremgår af nedenstående skema. Standarden rammesætter prøven i forhold til udvælgelsen af væsentlige mål, eksaminationsgrundlaget, bedømmelsesgrundlaget og bedømmelseskriterierne.

	<p>Prøvens varighed fordelt på antallet af elever:</p> <table border="1" data-bbox="507 367 1404 510"> <thead> <tr> <th>Antal elever</th> <th>Varighed inkl. votering</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1 elev</td> <td>30 minutter</td> </tr> <tr> <td>2 elever</td> <td>60 minutter</td> </tr> <tr> <td>3 elever</td> <td>90 minutter</td> </tr> </tbody> </table>	Antal elever	Varighed inkl. votering	1 elev	30 minutter	2 elever	60 minutter	3 elever	90 minutter
Antal elever	Varighed inkl. votering								
1 elev	30 minutter								
2 elever	60 minutter								
3 elever	90 minutter								
<p>Eksaminationsgrundlag</p> <p><i>Prøvens eksaminationsgrundlag, som er det faglige stof eller materiale, der eksamineres ud fra.</i></p> <p>BEK nr. 41 af 16/01/14, §3, stk. g</p>	<p>Eksaminationsgrundlaget tones mod kompetenceområdet for social- og sundhedshjælperuddannelsen: <i>Professionel omsorg, pleje og praktisk hjælp i et rehabiliterende perspektiv inden for det primærkommunale område.</i></p> <p style="text-align: right;">BEK nr. 387 af 09/04/2019 § 1</p> <p>Eksaminationsgrundlaget skal være en praktisk funderet opgave og give eleven mulighed for at:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Præsentere en grundlæggende faglig viden. • Demonstrere et forberedt praksiseksempel af en kendt situation eller ud fra en kendt problemstilling. • Demonstrere en grundlæggende evne til at reflektere over teori og praksiseksempel. <p>Eksaminationsgrundlaget kan tage afsæt i fx en case, tilknyttet et scenarie eller en problemformulering identificeret i forlængelse af en projektorienteret tilgang til et relevant tema. Af casen skal det fremgå, at eleven er under uddannelse.</p> <p>Under forberedelsen arbejder eleverne individuelt eller i grupper med eller uden vejledning. Eleven kan gøre brug af digitale hjælpemidler, bøger og andet materiale udleveret i undervisningen samt egne noter.</p> <p>Lokal tilrettelæggelse, som skal fremgå af eksaminationsgrundlaget:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Skolerne skal tage stilling til det konkrete prøvemateriale som fx eksaminationsgrundlagets udformning, den lærerfri forberedelsesperiode, gruppedannelse og vejledning. • Skolerne skal i tilrettelæggelsen af eksaminationsgrundlaget lokalt sikre en sammenhæng mellem prøvens udformning og undervisningen. 								
<p>Bedømmelsesgrundlag</p> <p><i>Prøvens bedømmelsesgrundlag, herunder hvilke produkter, processer eller præstationer der gøres til genstand for bedømmelsen og</i></p>	<p>Prøven er mundtlig og omfatter praktiske og teoretiske elementer. Det er elevens mundtlige præstation, der udgør bedømmelsesgrundlaget.</p> <p>Eksaminationen tager udgangspunkt i elevens oplæg. Den efterfølgende dialog kan omfatte alle mål, så eleven prøves bredt i faget. Eleven behøver ikke nødvendigvis berøre alle mål for at bestå.</p> <p>Det er elevens forståelse for teori og begreber sammen med elevens refleksion over praksiseksempel, der vægtes i bedømmelsen.</p>								

<p><i>eventuel vægtning af forskellige delkarakterer.</i></p> <p>BEK nr. 41 af 16/01/14, § 3, stk. h</p>	<p>Praksiseksemplet er i sig selv ikke genstand for bedømmelse ved prøven, men indgår i den samlede bedømmelse.</p> <p>Prøven består af tre elementer:</p> <ul style="list-style-type: none"> • En præsentation af en grundlæggende faglig viden. • En demonstration af et forberedt praksiseksempel af en kendt situation eller ud fra en kendt problemstilling for at understøtte refleksion. • En demonstration af en grundlæggende evne til at reflektere over teori og praksiseksempel.
<p>Bedømmelseskriterier</p> <p><i>Prøvens bedømmelseskriterier, som med udgangspunkt i bedømmelsesgrundlaget skal beskrive, hvad der lægges vægt på ved vurderingen af eksaminandens præstation.</i></p> <p>BEK nr. 41 af 16/01/14, § 3, stk. i</p>	<p>Bedømmelsesgrundlaget og –kriterierne er retningsgivende for bedømmelse af præstationen ved prøven. Bedømmelseskriterierne skal støtte det nødvendige skøn, der sammenfattes i bedømmelsen. Med skønnet vejes præstationens styrker og mangler op i forhold til hinanden.</p> <p>Grundforløbsprøven bedømmes bestået/ikke bestået. Kravet for at bestå er, at eleven på grundlæggende niveau demonstrerer kompetencer inden for det udsnit af de udvalgte væsentlige mål, der er relevante for elevens eksaminationsgrundlag. Der kan således være kompetencemål, som ikke bliver berørt under eksaminationen. Bedømmelsen sker alene på grundlag af den mundtlige præstation.</p> <p>For at opnå bedømmelsen ”bestået” lægges der i bedømmelsen særlig vægt på, at eleven på grundlæggende niveau kan:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Demonstrere en basal faglig viden. Eleven viser en grundlæggende forståelse for teori og begreber i sin formidling af egne overvejelser om disse. • Referere til relevante metodiske tilgange. Eleven kan i afgrænset omfang forklare valgte metodiske tilgange. • Benytte fagudtryk og fagbegreber i et afgrænset omfang. Eleven demonstrerer et grundlæggende kendskab til relevante fagudtryk og fagbegreber. • Foretage etiske overvejelser og udvise respekt for andre mennesker. Eleven demonstrerer respekt for andre og en basal forståelse af relevante etiske problemstillinger. • Skelne mellem professionel kommunikation og hverdagsprog. Eleven demonstrerer evnen til at skelne mellem professionel kommunikation og hverdagsprog i et afgrænset omfang.

Prøvens praktiske gennemførelse	Fysiske rammer <p>Eksamenslokalet indrettes, så eleven har mulighed for at demonstrere de praktiske færdigheder, som kompetencemålene lægger op til, fx seng, kørestol, lift, håndvask, handsker, håndsprit, lænestol, digitale hjælpemidler. For at imødekomme mulige udfordringer med demonstration af et praksiseksempel under eksaminationen er det muligt for eleven at optage sit praksiseksempel i forberedelsesperioden og fremvise optagelsen ved eksaminationen.</p> <p>Lokal tilrettelæggelse:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Skolerne skal tage stilling til muligheden for gruppeprøve, herunder en tidsfrist for meddelelse til eksaminator, eksamenslokalets fysiske rammer etc.
Censur og censorer BEK 41 af 16/01/2014, Kap. 5, §12-19 og § 22-29.	<p>Censorer udpeges af institutionerne.</p> <p>§ 24. En censor skal have</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) indgående og aktuelt kendskab til uddannelseselementets forudsætninger, mål og metoder, 2) specifik kompetence inden for et eller flere faglige delområder, som indgår i uddannelsen, og 3) aktuel viden om uddannelsens anvendelsesmuligheder, herunder kendskab til aftagernes situation og behov. <p>Stk. 2. Inden en prøves afholdelse informerer institutionen censor om de gældende regler for uddannelsen, herunder denne bekendtgørelse, samt forsyner censor med andet materiale, der har betydning for censorernes virksomhed.</p> <p>§ 25. Censorerne må ikke være ansat på den institution, hvor de skal virke som censorer.</p> <p>§ 27. Censor skal</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) påse, at prøverne er i overensstemmelse med de mål og øvrige krav, som er fastsat i bekendtgørelser eller i henhold til bekendtgørelser, 2) medvirke til og påse, at prøverne gennemføres i overensstemmelse med de gældende regler, og 3) medvirke til og påse, at eksaminanderne får en ensartet og retfærdig behandling, og at deres præstationer får en pålidelig bedømmelse, der er i overensstemmelse med reglerne om karaktergivning og øvrige regler for uddannelsen. <p>Stk. 2. Censor kan stille uddybende spørgsmål til eksaminanden.</p> <p>Stk. 3. Censor og eksaminator skal gøre notater om præstationen og karakterfastsættelsen til personligt brug ved udarbejdelse af en udtalelse i en eventuel klagesag. Notaterne skal opbevares i 1 år.</p> <p>Institutionen skal sikre, at censor i god tid forud for prøvens afvikling modtager fyldestgørende information om såvel skolens lokale eksamensregler som eksaminationsgrundlaget for den konkrete prøve.</p>

